

2021

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

KALAALLIT NUNAATA KITAANI

nipisannik arnarlunnik aqutsinissamik pilersaarut

Foto: Aslak Jensen

Foto: Martin Schiøtz

AALISARNERMUT PINIARNERMULLU
NAALAKKERSUISOQARFIK

IMARISAI

1. Tunuliaqutaasut _____	1
1.1 Siunertat, periusissiaq atuuffigisaalu	2
1.2 Atuuffiup sivilissusia aamma iluarsaassinissaq pillugu aalajangersakkat	2
1.3 Inatsisit aamma ingerlatsinermi akisussaaneq	2
2. Aalisarnermut avatangiisinullu tunngatillugu aalisagaqatigiinnut naatsumik ilisarititsineq _____	3
3. Siunnersuineq kiisalu aalisarnermi aqutsinissamut tunngavigineqartut _____	5
3.1 Ilisimatuussutsikkut siunnersuineq	6
3.2 TAC-mik aamma pisassiissutissanik aalajangersaasarnerit	7
3.2.1 TAC-p agguarnera	8
3.3. Malittarisassioriaatsit	8
3.3.1 Pisassiissutit annertussusaannik malittarisassaqaqtitsineq	8
3.3.2 Aalisarnermi piginnaasanik malittarisassaqaqtitsineq	8
3.3.3 Sumiiffinni malittarisassaqaqtitsineq	9
3.3.4 Piffissaq aalisarfiusoq	9
3.3.5 Teknikkikut iluarsartuussineq immamilu uumassuseqarfiusuni mianernartuni aqutsineq ..	9
3.4. Saniatigut pisanik aqutsineq	10
4. Nalunaaruteqartarnerit nakkutilliinerillu _____	11
4.1 Nalunaarusiortarneq	12
4.2 Monitoring, Control, and Surveillance MCS (Alapernaarsuineq, Nakkutilliineq Misissuinerlu MCS) ..	12
4.3 Nalunaarutiginnittarnerit	12
5. Innersuussutit ilanngussallu _____	13
Ilanngussaq 1. Inatsisit atuuttut immikkut attuumassutillit	13
Ilanngussaq 2. Pinngortitaleriffiup ilisimatuussutsikkut siunnersuinera	14
Ilanngussaq 3. Saniatigut pisanisuuqat pillugit suliniummut tunngasoq periusissiaq	16
Saniatigut pisanik nalunaaruteqartarneq pillugu qaammarsaalluni paasissutissiisarnerit ingerlanneqarneri	16
Piffissap aalisarfiusup naanerata kingunitsiannua nipisanniarnaq tunuliaqutaralugu nakkutilliinermi nalunaarusiap tamanut saqqummiunneqarnera	17
Piffissap aalisarfiusup naanerata kingorna aalisarnermik ukiumoortumik naliliineq ...	17
Ilanngussaq 4. Agguaassinermi najoqqutaq	18

1 TUNULIAQUTAASUT

Foto: Aslak Jensen

1.1 SIUNERTAT, PERIUSISSIAQ ATUUFFIGISAALU

Aqutsinissamut pilersaarummi matumani siunertaq tassaavoq uumassuseqarnikkut inuiaqatigiinnillu akilersinnaasumik piujuartitsinerlu tunngavigalugu Kalaallit Nunaata Kitaani arnarlunniarnissamut (*Cyclopterus lumpus*) sinaakkutissanik aalajangersaanissaq.

Aqutsinissamut pilersaarummut taamaalilluni ilaavoq arnarlunnik aningaasarsiutigalugu nipisanniarnermut ukiumut pisassanik akuerineqarsinnaasunik tamarmiusunik (TAC) aalajangersaaneq, Pinngortitalerifimmit suliarineqartoq ilisimatuussutsikkut siunnersuineq tunuliaqutaralugu.

Aqutsinissamut pilersaarummi sinerissami qanittumi arnarlunnik nipisanniarneq pineqarpoq, tassa imaappoq tunngaviusumik titarnermiit 3 s milimik killeqarfiup iluani, NAFO-p oqartussaaffiani¹ sumiiffiliinerit tamakkerlugit, kujataani Nanortalimmiit (60<1>000' >) avannaani Upernavimmut (72 50' A). Aqutsinissamut pilersaarut angusallunnik nipisanniarnermut tunngasuunngilaq, kisianni nipisanniarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni angusallunik nipisanniarneq malittarisassaqaartinneqarpoq.

1.2 ATUUFFIUP SIVISUSSUSIA AAMMA ILU- ARSAASSINISSAQ PILLUGU AALAJANGER- SAKKAT

Aqutsinissamut pilersaarutip matuma aqutsinissamut pilersaarut 2020-imeersoq taarserpaa, 1. august 2021-miillu 1. marts 2025-mut atuutsinneqassalluni, taamani nutaamik nalilersuisoqarumaarluni. Taamaattorli aalisarnerup ilusaani, siunnersuisarnermi tunngavis-saatitaasunik assigisaanilluunniit annertuumik allanngortitsisoqarnerani piffissap ingerlanerani paasisaqartoqarnerani nutarterineq ingerlanneqarsinnaavoq. Taamaalilluni aqutsinissamut pilersaarutip maannakkut aalisarnermut naleqqiullugu eqqortuunissaa atorn-eqarsinnaassusialu qulakkeerneqassaaq.

Aqutsinissamut pilersaarummik allanngiineq suugaluartorluunniit Naalakkersuisunit akuerineqassaaq. Ilanngussami tapiliunneqartu-mi allanngiunerit Aalisarnermut Piniarnermullu allaffissornikkut isumagineqarsinnaapput.

1.3 INATSIKIT AAMMA INGERLATSINERMI AKISUSSAANEQ

Aalisarnerq pillugu inatsimmi (Aalisarnermut inatsimmi) kalaallit aalisarnerat pillugu Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaatitaapput. Kalaallit Nunaata aalisarnermik oqartussaaffigisaani aalisakkanut aalajangersimasunut ukiukkaartumik TAC-mik Naalakkersuisut aa-lajangersaasarput, TAC-ilu kalaallit inatsisaanni nunallu assigiinngitsut akornanni isumaqatigiissutini aalajangersakkat naapertorlugit pisassiissutinngorlugit agguartarlugit.

Kalaallit Nunaanni aalisarnermik aqutsineq tamatumunngalu akisussaaffik Naalakkersuisuniippoq aamma Aalisarnermut Piniarner-mullu. Naalakkersuisoq aalisarnermut inatsimmi atuuttumi tunngavissat malillugit aalajangernissamut siunnersuutissanik piareersaa-siortarpoq. Siunnersuutit taamaattut Naalakkersuisut akuttunngitsumik ataatsimiittarnerini aalajangiiffigineqartussanngorlugit (itigar-tinneqartussatulluunniit) saqqummiunneqartarput.

Aalisarnermi akuersissutinut pisassiissutinullu tunngatillugu aalajangersakkat sukumiinerusut ilaatigut Aalisarsinnaanermut akuer-sissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni atuarneqarsinnaapput.

Aalisarnermut inatsit atuuttoq naapertorlugu suliasanut ataatsimut isigalugu aqutsinermut tunngasutigut Aalisarnermut Piniarner-mullu Aalisarnerq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut tusarniaasarnissaminut pisussaaffeqarpoq. Aalisarnermut inatsimmi Aalisarnerq pil-lugu Siunnersuisoqatigiit katitigaanerit aamma erseqqissarneqarpoq.

Nipisanniarnermik aqutsineq Aalisarnerq pillugu inatsisip saniatigut Nipisanniarneq pillugu nalunaarut naapertorlugu aqunneqarpoq.

¹ Northwest Atlantic Fisheries Organization

2

AALISARNERMUT AVATANGII- SINULLU TUNNGATILLGU AALISAGAQATIGIINNUT NAATSUMIK ILISARITITSINEQ

Nipisaat imaannarmiittuunermik saniatigut aamma Atlantikup avannaani immap naqqanut qanittumiittuuput, pingaartumillu Canadap, Kalaallit Nunaata, Islandip aamma Norgep eqqaani siaruarsimallutik. Piffissami suffiffiusussami nipisaat sinerissamut qanillattulersarput. Angusalluit amerlanertigut januarip martsillu akornanni sinerissamut apuuttarput. Arnarluit pingasunik-sis-amanik ukioqalernerminni kinguaassiorsinnaalersartut angusallunnit sapaatit akunnerinik arlalinnik kingulliullutik apuuttarput.

Nipisaat avannarpasinnerusumi siaruaasimaffianni Kitaatalu sinnerani sananeqaqqaatigut assigiinngissuteqaraluartoq, nipisaqatigiiaat ingerlaartarnerannut katitigaanerannullu qanoq annertutigisumik attuumassuteqarnera ilisimaneqanngilaq. Aqutsinissamut pilersaarummi matumani Kalaallit Nunaata Kitaani nipisaat ataatsimoortutut ataasiusutut aqutsivigineqarput.

Arnarluit 48 cm angullugu angitigilersinnaapput agguaqatigiissillugulu 39 cm missaaniittarlutik. Angusalluit 23-30 cm misaaniilersarput agguaqatigiissillugulu 27 cm-iusarlutik. Suaaassutsit taakku marluk akornanni assigiinngissut alla tassaavoq, angusalluit annertuutigut piaqqiorfimmik paarsisarmata arnarlunnillu naleqqiullutik nikerarnikinnerusarlutik. Taamatut suaas-sutsikkut assigiinnginneranni immikkoortitsilluni arnarlunniartoqarsinnaavoq, tassami angusalluit aalisaatigineqartuni annikin-nerusumik pisarineqarsinnaammata².

Inuussutissarsiutigalugu nipisanniarneq taamaalilluni arnarlunnut sammisuuvoq pingaarnertullu suaat tulaanneqartarlutik.

Aalisarnej Kalaallit Nunaata kitaata sineriaa sinerlugu upernaakkut qassutinik ingerlanneqartarpoq, kisiannili sumiinnej apeqqutaalluni piffissani assigiinngitsuni aallartinneqartarluni. Suaat pitsaassusaat naammaginaleraangata kujataani aalisarnej aallartittarpoq avannamullu nikittarluni sumiiffinni suffisartut tunngavigalugit. Sikoqarnera aamma aalisarnerup aallartinner-anut sunniuteqarsinnaasarpoq.

Qassutinik napitaajaaneq umiatsiaaqqaniit ingerlanneqartarpoq. Arnarluit suai nappartani katersorneqartarput, taakkulu tunit-sivimmut toqqaannartumik assartorneqartussat imaluunniit nappartanik katersisumut angallammut mikinerusumut nuunneqar-lutik, kingornalu tuniniaaffimmut assartorneqarlutik.

Foto: Søren Post, Pinngortitaleriffik

² Takuuk "Assessment of lumpfish (*Cyclopterus lumpus*) in West Greenland based on commercial data 2010-2019", Pinngortitaleriffik (2019)

Foto: Julius Nielsen, Pinngortitaleriffik

3

SIUNNERSUINEQ KIISALU AALISARNERMI AQUTSINIS- SAMUT TUNNGAVIGINEQAR- TUT

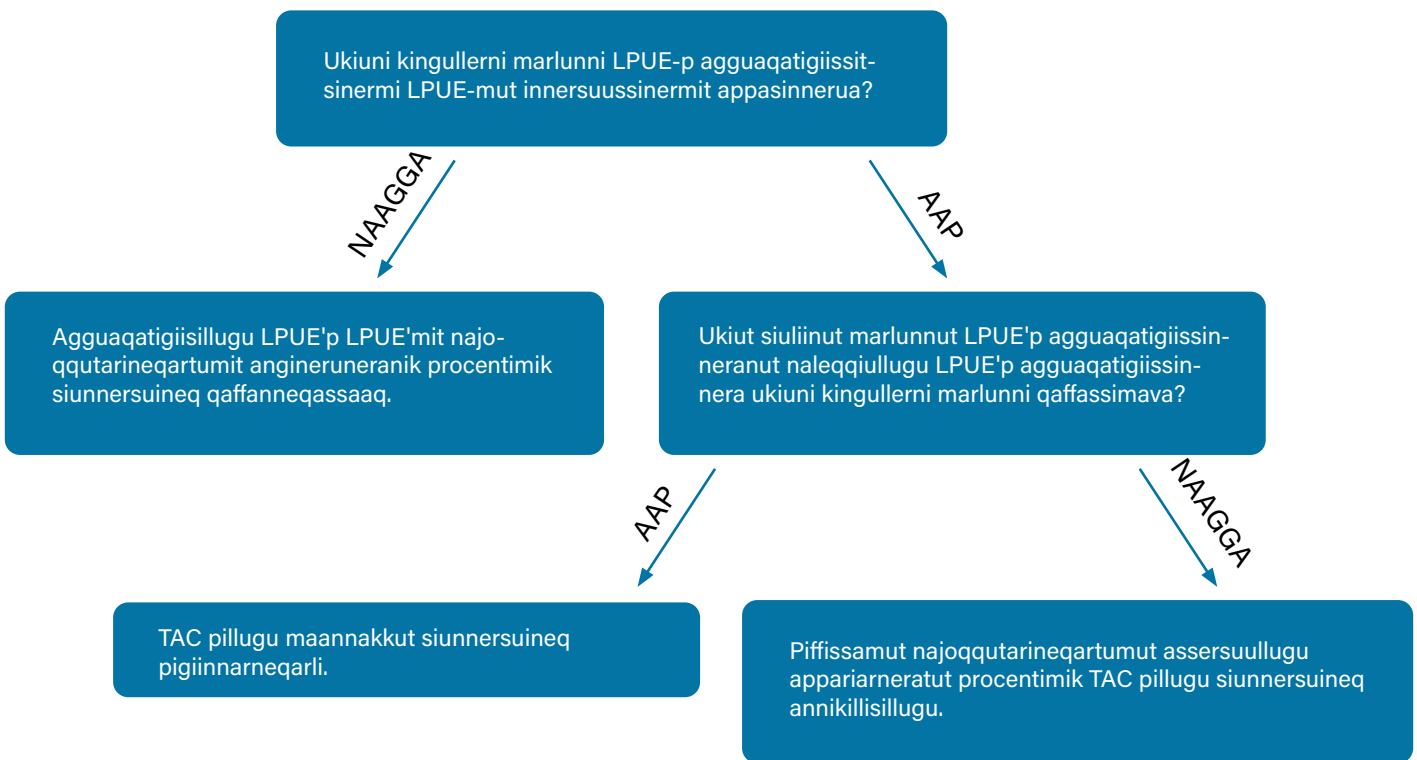
3.1 ILISIMATUUSSUTSIKKUT SIUNNERSUINEQ

NAFO-p oqartussaaffiani 1-imi sinerissamut qanittumi nipisanniarneq pillugu ilisimatuussutsikkut siunnersuineq Pinngortitaleriffimmit ukiumoortumik suliarineqartarpoq. Siunnersuineq, siunnersuinermit periutsip allaaserineqarnera ilanngullugu, ukiukkaartumik APN-imut nassinneqartarpoq aamma Pinngortitaleriffiup nittartagaani pissarsiarineqarsinnaalluni (www.natur.gl).

Siunnersuinermit tungavioq, paasissutissat nutarterneqarsimasut takussutissiallu Pinngortitaleriffimmeersuni "Assessment of lumpfish (*Cyclopterus lumpus*) in West Greenland based on commercial data 2010-20xx"-imi takuneqarsinnaapput, taannalu ingerlaavartumik nutarterneqartarpoq.

Kalaallit Nunaanni nipisat tamakkerlugit missiliorneranni atorineqarsinnaasut ilisimatuussutsikkut misissuinerit amigaataaneranni aalisarnermi naammassisami ataatsimi suaat tulaanneqartut naatsorsorneri (LPUE³) tungavigalugit piujuartitsineq tungavigalugu pisat annertussusissaat pillugit ilisimatuussutsikkut Pinngortitaleriffik siunnersuisarpoq. Nalileeriaaseq LPUE tulaasinermit paasissutissat aallaavigalugit naatsorsorneqartarpoq.

Pinngortitaleriffik aalisarnerup naammassineqarnerata kingorna KANUAANA'mit katersorneqartunik tunisineq pillugu paasissutissanik pissarsisarpoq. Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisarnermik nalunaarutiginnittarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat naapertorlugu paasisat nioqqutissiorfimmit katersorneqartarput, Nalunaarummi tassani ilanngussa 1-imi aalisarnerup annertussusia, aalisaatigineqartut qanoq ittueneri, sumiiffik piffissarlu pisiortortumut nalunaarutigineqartussat pillugit paasissutissat allanneqarsimapput. TAC pillugu siunnersuineq aalajangiinermit najoqqutassa 1-imi allassimasoq atorlugu aalajangersarneqartarpoq (Takussutissiaq 1).

Assiliaq 1

Pisarineqarsinnaasut (TAC) siunnersuutit pillugit aalajangiisarnernut takussutissiaq

³ Landings per unit effort (LPUE)= aalisartut peqataasut ilaannit tigussillattaarluni suaat tulaanneqartut agguaqatigiisillugu annertussusaat

3.2 TAC-MIK AAMMA PISASSIISSUTISSANIK AALAJANGERSAASARNERIT

TAC-mik aalajangersaanermit Piujuartitsineq tunngavilugulu aalisarnerup qulakkeernissaanik anguniagaqarneq aallaavigineqartarpoq. TAC'p aalajangersarnissaanut aallaavisoq tassaavoq Pinngortitaleriffimmit suliarineqarsimasooq ukiukkaartumik siunnersuineq.

Inuiaqatigiit aningaasaqarneranni inuussutissarsiornermilu pissutsit aallaavigilugit ukiumut pisat annertuumik tassanngaannartumillu nikerartarnerisa pinngitsoortinnissaat pissusissamisuusaaq. Tamanna tunuliaqutaralugu aqutsinissamut pilersaarut manna malillugu, ilisimatuussutsikkut siunnersuineq naapertorlugu TAC aalajangersarneqassaaq, taamaattorli killiliussap iluani TAC annerpaamik ukiumut 15 %-inik appartinneqarsinnaassaaq annerpaamillu ukiumut 20%mik qaffatsinneqarsinnaassalluni. Tamanna siunnersuinermit annertuumik appariaataartoqassappat qaffariataartoqassappalluunniit aalisakkanik tunisassiorfiit patajaatumik ingerlatsinissaannut TAC-llu ilisimatuussutsikkut siunnersuinermit naapertuuttunngupallannissaanut iluaqutaassaaq.

Taamaallaat immikkorluinnaq pisoqartillugu, tassa ilisimatuussutsikkut siunnersuummi innersuussutitut kisitsisit akuerisat peqassuseq ataaniippat, TAC-mik aalajangiinissamut maleruagassaaq siuliani taaneqartoq avaqqunneqarsinnaavoq. Taamaalisoqqarnerani ajornartorsiutaasinnaasut aaqqiissuteqarnissaq siunertaralugu ilisimatuussutsikkut siunnersuineq aallaavigilugu Aalisarneq pillugu siunnersuisoqatigiit aggersarneqassapput. LPUE'p ataassimappagu B_{lim}^4 malittsigissavaa aalisarnermik unitsitsineq takuuk, ilisimatuussutsikkut siunnersuut (takussutissiaq 1). Imatut pisoqartillugu, tassa LPUE ataaniippat $B_{trigger}^5$, kisianni B_{lim} qaangeqqallugu, ukioq siulleq TAC'p allannguutaa 15%-mik annerpaamik killigitinneqarsinnaavoq. Ukiup malitsigisaani sulii LPUE ataaniippat $B_{trigger}$ kisiannili B_{lim} qaangeqqallugu, malinneqassaaq ilisimatuussutsikkut siunnersuut ukioq taanna. Taassuma kingorna ilisimatuussutsikkut siunnersuut malinneqassaaq takuuk, nalinginnaasumik aqutsinissamut maleruagassaaq.

Tabel 1 - Najoqqutassat atornerqarnerinut naleqqiullugu pisusaartitsinerit

Pisusaartitsineq	Aqutsinermit atugassaaq	Inassutigineqartoq
LPUE $B_{trigger}$ ip ataaniippo	TAC annikilliseqqinneqassaaq, LPUE'p naatsorsorneqartup nalinganik aamma $B_{trigger}$ ip akornanniittumut naapertuutilerluni. Soorlu assersuutigalugu LPUE 90 %-ppat $B_{trigger}$ miit, TAC appartinneqassaaq 10%-mik.	Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit Pinngortitaleriffimmit siunnersuinermit appartinneqartumut isummertinniarlugit aggersarneqassapput, siunertarineqarluni TAC mik appariaat nalilerneqassasoq 15%mik qaffasinnerussasoq.
LPUE B_{lim} inorpaa imaluunniit assigaa.	Siunnersuineq tassaassaaq aalisarnerup matuneqarnissaa. Tamatumunnga pissutaavoq aalisakkat amerleriarnerannut aalisarnerup annertuumik ajortumik sunnuteqarsinnaanera (aalisakkanik mikinernik sippulimmik aalisarneq).	Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit aggersarneqassapput piffissamut matusiffiusussamut taassumalu sivirusussissaanut isummernissamut. Piffissamut matusiffiusumut atatillugu maannakkut uumassuseqarneq, inuuniarneq, aningaasarsiorneq avatangiisillu pissutsit eqqarsaatigalugit aalajangersarneqassaaq.
LPUE B_{lim} inorpaa assigaluguluunniit	Siunnersuineq tassaassaaq aalisarnerup mianersortumik ammarneqarnera aalisagaqassutsip kingumut $B_{trigger}$ ip qaangernissaata tungaanut appassisumik pisassiisoqarluni.	Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit aggersarneqassapput, oqaasertalersorlugulu inassuteqaat aalisarnermik ammaqqinnissamik siunertalik.

Aalisarnermit Piniarnermullu Kalaallit Nunaata Kitaani sinerissamut qanittumi nipisanniarnermut TAC-mik aalajangiinissaaq pillugu aalajangiinissatut siunnersuummik Naalakkersuisunut saqqummiinginnerani Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit tusarniaaffigineqareersimassapput aammalu Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit tusarniaanermut akissutaat inassuteqaateqarnermit tunngaviup ilagissallugit.

4 B_{lim} : Biologiskimik naleraq naapertorlugu naliliussaaq amerlassutsinut qaangeqqusaanngitsooq, soorlu. peqassuseq uunga killissimalluni pitsaangitsup tungaanut aallarsimalluni nutaanik takkuttoqarnera malinnaasinnaanani. Assigaa 79.

5 $B_{trigger}$: Biologiskimik naleraq naapertorlugu naliliussaaq amerlassutsinut, aaliangersimasumik aqutsinermit iliuuseqartitsisoq. Assigaa 119.

3.2.1 TAC-p agguarnera

Kalaallit Nunaata Kitaanut TAC tamarmiusoq aamma Kalaallit Nunaata Kitaani sinerissamut qanittumi nipisannik arnarlunniarnermi aqutsivinni tamani pisassiissutit agguataarnerinik Naalakkersuisut ukiut tamaasa aalajangersaassapput.

NAFO-p oqartussaaffiata ilaanni 1A-F-imi agguassineri najoqqutassiaq aallaavigalugu TAC aalajangersarneqassaaq. Agguassineri najoqqutassaq llanngussaq 4-mi nassuiaatigineqarpoq.

3.3 MALITTARISASSIORIAATSIT

3.3.1 Pisassiissutit annertussusaannik malittarisassaqaqtitsineq

Nipisanniarnermut akuersissutinik atulersitsineri piumasaqaatit najoqqutassallu pillugit aalajangersakkat qaqugukkullu unniit atuuttut malillugit ukiut ataasiakkaarlugit atulersinneqartunik piffissamik killigaasumik akuersissutit atorlugit aalisarneq aqunneqassaaq. Akuersissutit inuup nammineq pigisarai sumiiffinnullu aalajangersimasunut tunngasuullutik. Aalisarnermi akuersissut pisassiissutillu pillugit nalunaarut naapertorlugu akuersissummut inummut tunngasuummat akuersissuteqartoq tunisineri najuutissaaq.

TAC aqutsivinnut tamanut agguataarneqassaaq. Piffissaq aalisarfiusoq aqutsivimmi aalajangersimasumi qaangiuppat pisassiissutit sinneqarpata pisassiissutit sinneruttut aqutsivimmut allamut nuunneqarnissaannut Aalisarnermi Piniarnermullu piginnaatitaavoq, pisassiissutillu sinneri piffissap aalisarfiusup nalaani aalisarneqarsinnaallutik.

Aalajangersakkat erseqqinnerusut Aalisarnermi akuersissutit pisassiissutillu pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni kiisalu Nipisanniarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni takuneqarsinnaapput.

3.3.2 Aalisarnermi piginnaasanik malittarisassaqaqtitsineq

Nipisanniarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat naapertorlugu piffissami 16. juli – 31. marsi nipisannik arnarlunniarnissaq inertequtaavoq.

Ukiuni aalisarfiusumi aqutsiveqarfimmut aalisarsinnaanermut akuersissutit marluk tunniunneqarsinnaapput. Aqutsiveqarfik najugaqarfiusumut aammalu aqutsiveqarfimmut sananilerisamut.

Nipisanniarneq pillugu nalunaarut naapertorlugu piffissami 1. august 2021-imiit 28. februar 2023-mut ukiuni marlunni inuusutissarsiutigalugu nipisanniarnissamut ingerlataqartunut nuunaanut akuersissutit tunniunneqarsinnaanngillat.

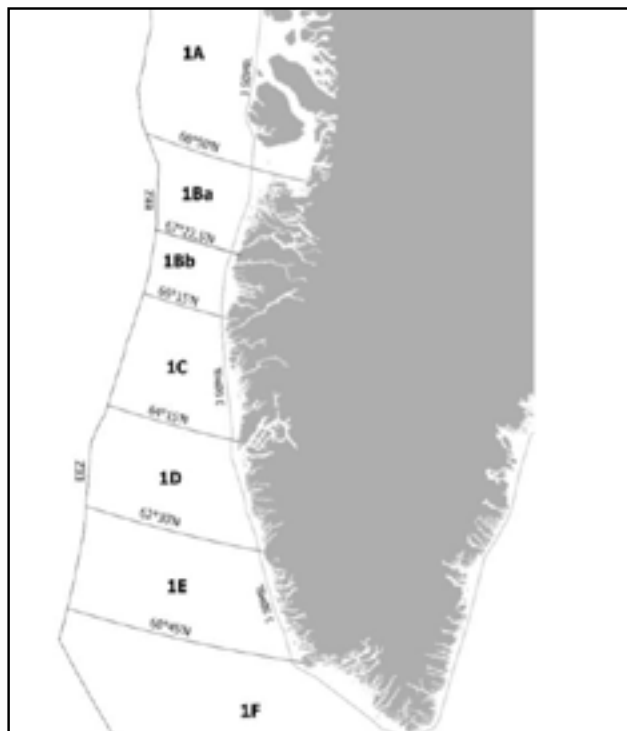
Foto: Martin Schiøtz

3.3.3 Sumiiffinni malittarisassaqaartitsineq

Kalaallit Nunaata Kitaani sinerissamut qanittumi nipisanniarneq taamaallaat NAFO-p oqartussaaffiata ilaani 1-mi ingerlanneqarsinnaavoq, sinerissap aamma tunngaviumik titarnerup avataani 3 sømillit akornanni. Aalisar-neq NAFO-p oqartussaaffiata ilaani 1-mi, 1M-mi, 1C-mi, 1D-mi, 1E-mi aamma 1F-mi aqunneqarpoq. NAFO-p oqartussaaffiata ilaa 1B aamma immikkoortunut marlunnut 1Ba-mut aamma 1Bb-mut avinneqarnikuuvoq. Sinerissamut qanittumi nipisanniarnermi aqutsiviit takussutissiaq 2-mi takuneqarsinnaaput. Taakku ilaanni immikkoortunut killeqarfiit nipisanniarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni erseqqinnerusumik nassuiarn-eqarsimapput.

Nipisanniarneq aqutsiveqarfinnut agguarneqarsimavoq nipisaqarfinni aalis- arnerup annertussusia nunalerutinut atatillugu agguataarneqarnissaa qulak- kearniarlugu.

Nipisanniarnermi sumiiffiit ilai timmissanut ineqarfiupput. Timmissanut in- eqarfinnut qanittumi angallanneq Timmissanik illersuineq piniarnerlu pillu- git Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat naapertorlugu malittarisas- saqartinneqarpoq.

Assiliaq 2

immap assinga: arnarlunniarnermi sinerissap qanittuani aqutsiviit. Uanngaaneertoq; Pinnqortaleriffik (2020)

3.3.4 Piffissaq aalisarfiusoq

Nipisannik arnarlunniarnermut piffissaq aalisarfiusoq aqutsiveqarfimmiit aqutsiveqarfimmut assigiinngilaq. Aalisarfissani tamani piffissaq aallartiffissaq nutaamik isumaqatigiissutigineqassaaq, aamma NAFO-p oqartussaaffiani immikkoortut ataatsimoortut ataasiakkaarlugit, ta- amaattorli NAFO-p oqartussaaffia 1B immikkoortunut marlunnut NAFO 1Ba-mut aamma NAFO 1Bb-mut avinneqaaqqissimasoq pinnagu. Aalisarfiusoq sivisunerpaamik ullunik 60-inik sivisussuseqartussaavoq. Piffissap aalisarfiusup siviussussusilerneqarneranut atatillugu silamik, soorlu sikunik anorersuamillu ajornartorsiutit iliuuseqarfiginissaannut aalisartunut periarfissiivoq.

Nipisannik arnarlunniik aalisarnerup aallartinnera unitsinneralu najukkani suliffissuarni pisortat aamma aalisarnermi sinniisut akornanni sule- qatigiinnikkut isumaqatigiissutigineqassaaq. Aalisarnermut Piniarnermullu inassuteqarnissamut atatillugu aalisakkerivimmi aqutsisut aqutsiv- immi aalajangersimasumi piffissaq aallartiffissaq pillugu inaarutaasumik aalajangiissapput. NAFO-p oqartussaaffiisa ilaani aalisarneq Naalak- kersuisoqarfimmiit nalunaaruteqartoqarneratigut aallartissaaq.

Piffissap aallartiffiusussap aalajangersarneqarnerani suaat pitsaassusaat, sumiiffimmi nipisaat arnarluit amerlassusaat, timmissanik imarmi- unik saniatigut pisat annikinnerpaanissaat kiisalu sikumut silamullu atatillugit pissutsit sillimaffigineqassapput. Aalisarnerup ingerlanneqar- sinnaaneranut piumasaqaatit pillugit misissuinissamut, piumasaqaatit ulloq aallartiffissaq sioqullugu naammassineqarsimanersut pillugit aalisartut ataasiakkaat siuomortumik isumaqatigiissuteqarfiginissaat akuerineqarpoq.

Arnarlunniarneq pillugu Nalunaarut malillugu aalisarneq siusinnerpaamik aallartissinnaavoq 1. april.

3.3.5 Teknikikkut iluarsartuussineq immamilu uumassuseqarfiusuni mianernartuni aqutsineq

Aalisarneq aamma imaani sumiiffinnik mianernartunik aqutsineq Piujuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigi- neqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat malillugu malittarisassaqaartinneqarput, tassungalu ilanngullugu sumiiffinni aalajangersimasuni aalisarissamut inerteqquteqarneq aamma sumiiffinni nutaani aalisarnermut tunngasut. Nalunaarummi tassani tamatu- ma saniatigut uumasunik peqarfiusuni korallinik, imaanilu pupinnik sumiiffiit aalisarnermut matuneqarnissaat pillugu piumasaqaatit pillugit ilitersuuteqarpoq. Nipisanniarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni aamma aalisarnermi piumasaqaatinik arlalinnik aa- lajangersaasoqarpoq.

Immami mianerisariaqartut pillugit sukumiisumik toqqaanernut malittarisassaqaartitsinernullu nassuiaanerit piumasaqaatillu piffissami agger- sumi immap naqqa pillugu aqutsinissamik pilersaarummut ilanngunneqassasut naatsorsuutigineqarpoq.

Naalakkersuisunit siunniunneqarpoq imaani uumassuseqarfiit manna tikillugu sunnerneqarsimanngitsut ajoquserneqannginnissaat. Nipisan- niarnermi qassutit uninngatitat taamaallaat atorneqaaqusaapput, imap naqqanut imaanilu uumasooqarfinnut mianernartunut qajassuusisut. Nalunaaruteqarnermi, ilisimatuussutsikkut misissuineri imaluunniit nakkutilliineri aalisarnerup siaruarsimanerani malunnartumik allann- gortoqarsimaneera paasineqarpat, Aalisarnermut Piniarnermullu, Pinnqortaleriffik aamma Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit isumasi- oererlugit sumiiffiit mianernarsinnaasut illersorniarlugit aalisarneq killilersuiffigineqassanersoq nalilissavaa.

Foto: Aslak Jensen

3.4 SANIATIGUT PISANIK AQQUTSINEQ

Nipisanniarnermi pisisuukkat Aalisarnermi saniatigut pisat pillugit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat aamma Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisarnermik nalunaarutiginnittarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat naapertorlugit iliuuseqarfigineqassapput nalunaarsorneqarlutillu. Nipisanniarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat saniatigut pisanik aamma malittarisassaqaqtitsivoq.

Saniatigut pisat tamarmik nalunaarutigineqassapput. Saniatigut pisat tamarmik pisiortortumut tunineqartut nipisanik tunisinerup nalaani pisanerq malillugu pisiortortumit nalunaarutigineqassapput. Taamaalilluni saniatigut pisat pisassiinermik tunn-gaveqartumut aalisarnermut ilaapput, annertussusaalu pisassiissutinit ilanngaatigineqassallutik.

Nalunaaruteqarnermi nakkutillinermiluunniit uumasut aalajangersimasut pisisuukkat sumiiffimmi piffissamiluunniit sivikitsumi amerlappata, Aalisarnermut Piniarnermullu Pinngortitaleriffik aamma Aalisarnerq pillugu Siunnersuisoqatigiit suleqatigalugit uumasut uumassusilerinermut atatillugu killiffia eqqarsaatigalugu saniatigut pisat annertussusiisa naammaginatumik annertussuseqarnissaannut immikkut iliuuseqarnissaq qulakkeerneqassanersoq nalilissavaa. Taamatut iluuseqarnermi sumiiffimmi imaluunniit piffissakkaartumik matusinerit iliuusissalluunniit allat pineqarsinnaapput, tamatumanilu uumassuseqarnermi pisinnaasat saniatigut uumassuseqartut artukkinnginnissaat qulakkeerneqassaaq. Imaani uumasut miluumasut timmissallu mianersuutassatut nalilernerqartut immikkut tassani eqqarsaatigineqassapput, takuuk IUCN Kalaallit Nunaanni nungutaaratarsinnaasunut allattuiffik.

Aqutsinissamut pilersaarutip piffissami atuuffiani aalisarnerup timmissanut imarmiunut ima annertutigisumik sunnerneqarnerinut - allaat uumasut taakku atugarliortilerlugit - naliliinissamut amerlassutsinut atatillugu paasisutissanik naammattunik pissarsinissamut immikkut suliniuteqartoqassaaq.

Saniatigut pisat pillugit suliniuteqarnissamut periusissiaq ilanngussaq 3-mi takuneqarsinnaavoq.

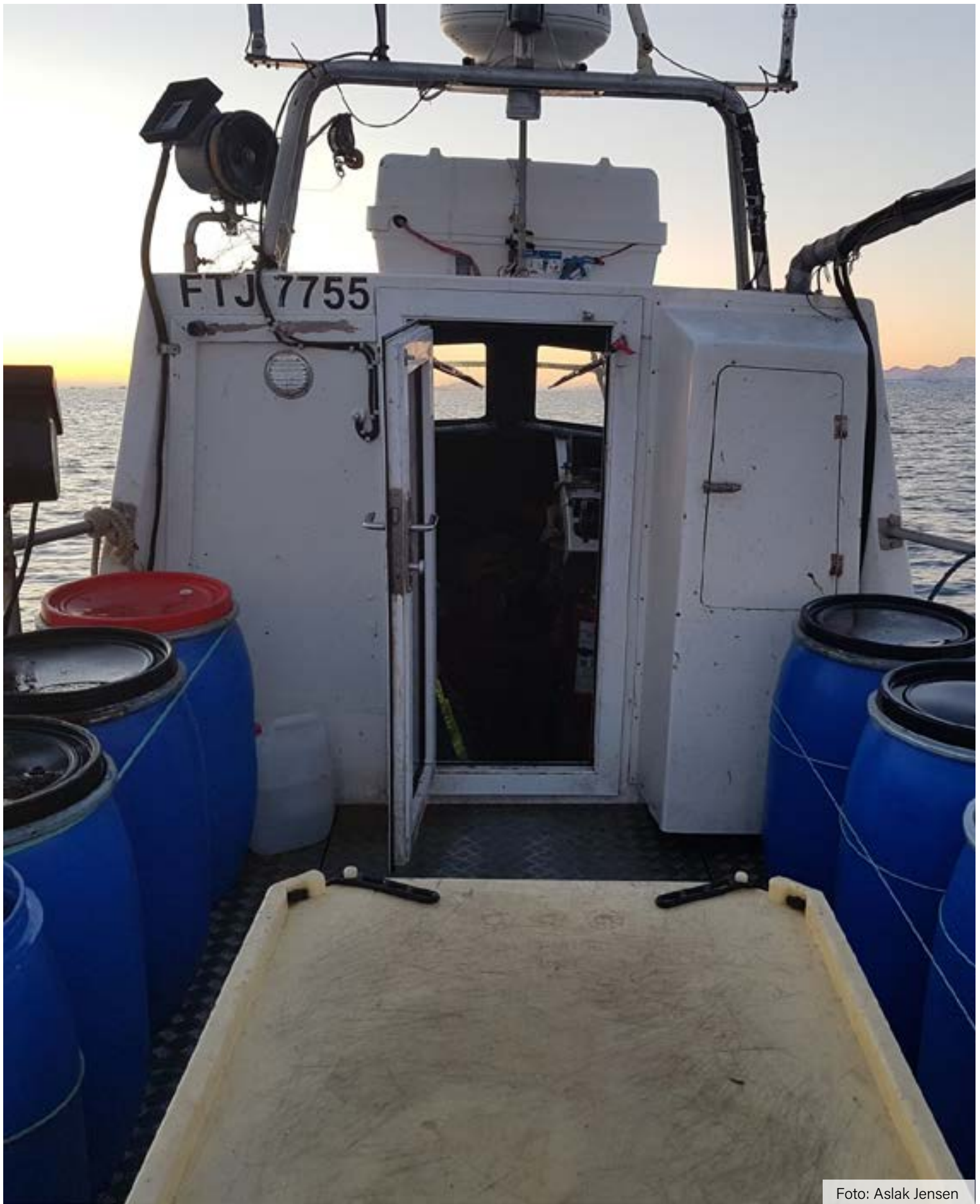

Foto: Aslak Jensen

4

**NALUNAARUTEQARTARNERIT
NAKKUTILLINERILLU**

4.1 NALUNAARUSIORTARNEQ

Nipisanniarluni aalisarnermi nalunaaruteqartarnerit assigiinngitsut arlaliupput, aalisartup pisiortortullu naammassisassaat. Aalisarnermik nakkutilliineq pingaarnertut aalisartumiit pisiortortumut aalisakkanik aamma aalisakkanit tunisassianik tunisinikkut ingerlanneqassaaq, tassungalu ilanngullugu aamma aalisartup pisaanik KANUAANA'mut pisiortortup nalunaaruteqarnissamut pisussaaffiatigut. Tunisinermi pisat tamaasa pillugit paasissutissanik ilanngussisoqassaaq, tassunga ilanngullugu saniatigut pisat igitallu.

Akuersissut inummut aalajangersimasumut akuersissutaavoq. Tunisinermilu akuersissummik piginnittoq najuuttussaavoq.

Angallatit mikinerusut (takissutsimikkut 9,4 meterinik naannerusut) angallammi allattaaveqarnissamut pisussaaffeqanngillat, taamaallaallu tunisinermi pisat nalunaarutigisussaallugit.

4.2 MONITORING, CONTROL, AND SURVEILLANCE MCS (ALAPERNAARSUINEQ, NAKKUTILLINEQ MISISSUINERLU MCS)

Aalisarnerit nammineerluni aalisariutiniilluni nakkutilliinikkut allaffissornikkulluunniit KANUAANA-mit isumagineqarput. Sinerissamut qanittumi aalisarnerit imatut nakkutigineqartarput:

- Tunisinermi paasissutissanik alapernaarsuinikkut, tassunga ilanngullugu nalunaarsuinikkut atortussaatisinikkullu
- Tulaassanik nakkutilliineq ikkut

KANUAANA-p Nuummi qitiusumik allaffeqarfiani aqutsinermi nakkutilliisoqarpoq. Paasissutissat nalunaaruteqartussaataaneq atorlugu KANUAANA-mit tiguneqartunik misissuinikkut pisarpoq, tassungalu ilaapput nalunaaruteqartussaataanermi paasissutissanik uppernaarsaaneq. Aalisakkanit tunisassianik pisiortortut tamarmik pisussaapput elektroniskimi tunisinerit tamaasa paasissutissanik nassiusissallutik, tassungalu ilaapput assersuutigalugu imaani miluumasumik, timmissanik imarmiunik, korallinik pupinnillu pisat. Paasissutissat sapaatip akunnikkaartumik nassiunneqartassapput aamma kukkunersiorneqartassallutik, aamma aalisarneq pillugu qarasaasiaqarfimmu LULI'mi ikkunneqassallutik taamaalilluni pisassiissutit sinneruttut qanoq annertutiginersut naatsorsorneqarsinnaalluni. Aalisartop pisat tamaasa pillugu paasissutissiinissamut pisussaavoq, aamma tunisassiat tulaanneqanngitsut pillugit.

Aamma ingerlaavartumik pisassiissutinit ilanngaait ajornanngitsumik siumut naatsorsuisoqartarpoq, aalisarnerup qaqugu matuneqarsinnaanera missiliorinnaajumallugu. Nipisanniarneq ukiup ilaannaani ingerlanneqartarmat piffissami sivikitsumi paggatassiilluni aalisarnerummat ulluinnarni pisat annertuumik allanngorarsinnaasarput, tamannalu ullup matusiffissap missiliorinnaanik unammillernartitsilluni.

Pisassiissutit tamakkerneqalernerit qanillineqarpat ullukkaartumik nalunaaruteqartarnissamut tunitsivinnut KANUAANA peqqusisinnaavoq. Tassa aalisarnerit qanimut nakkutiginerujumallugit piffissarlu eqqorlugu matusisoqarniassammat taamatut iliortoqartarpoq. KANUAANA aalisarnermik tamanik matusinissamut oqartussaasuvoq. Matusineq pillugu tusagassiorfitsigut nalunaaruteqartoqassaaq.

Ilaatigut amerlanngikkaluartumik matusinerup kingorna sumiiffimmi aalajangersimasumi pisassiissutit sinneqarsinnaapput. Taama pisoqarnerani APN suleqatigalugu KANUAANA naliliissaaq pisassiissutit sinneri ammaaqqinnissamut pissutissaqartitsinersut.

KANUAANA aalisarnermik nakkutilliisoqarpoq imaani tulaassinernilu sinerissamut qanittumi aalisarnermik nakkutilliisinnaasunik. Tulaassinermi nakkutilliineq KANUAANA'p aalisarnermik nakkutilliisuinit ingerlanneqartarpoq, aalisaatinik uninngaannartunik aamma imaani aalisarnermik nakkutilliinissamut pisiginnaatitaasunit kiisalu tunitsivinni tunisinermik nakkutilliisut.

4.3 NALUNAARUTIGINNITTARNERIT

Aalisarnermi malittarisassanik unioqqutitsisoqarnerani KANUAANA-mit politiinut nalunaarutiginnittoqarsinnaavoq.

Inatsisini atuuttuni aalajangersakkanik unioqqutitsinerit tamarmik akiliisitaanermik kinguneqarsinnaapput. Kalaallit Nunaanni aalisarneq pillugu inatsisit attuumassuteqartut tamakkerlutik inatsisit.gl aqqutigalugu pissarsiarineqarsinnaapput.

Kalaallit Nunaanni aalisarnermi malittarisassanik akuersissummiluunniit piumasaqaatinik unioqqutitsineq taassuma atorneqarsinnaatitaaneranut killiliissutinik kiisalu pissutsit ilungersunarnerutillugit imaluunniit unioqqutitsisoqartillugu piginnaatitaaffimmik arsaarinninnermik kinguneqarsinnaapput. Tamanna naalakkersuisut aalajangissavaat, nalunaarutigineqarneraniillu ullut 15-it qaangiutsinnagit Kalaallit Nunaata Eqqartuussivianut tamanna ingerlateqqinneqarsinnaavoq.

ILANNGUSSAQ 1. INATSIKIT ATUUTTUT IMMIKKUT ATTUUMASSUTILLIT

- Aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersoq kingusinnerusukkut allannguutilik
- Nipisanniarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 22, 22. juni 2021-imeersoq
- Piujuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 30. marts 2017-imeersoq.
- Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisisarnermik nalunaarutiginnittarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 7, 4. april 2016-imeersoq
- Aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 47, 18. december 2020-imeersoq
- Piujuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 12, 17. november 2011-meersoq
- Aalisarnermi saniatigut pisat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 14, 6. december 2011-imeersoq
- Sinerissamut qanittumi aalisarnermit pisanik nalunaarutiginnittarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 15, 22. december 2011-meersoq
- Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisisarnermik nalunaarutiginnittarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 16, 22. december 2011-imeersoq
- Timmissanik illersuineq piniarnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 17, 28. oktobar 2019-imeersoq
- Kitsissunnguit eqqissisimatitaanissaat pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaannut siunnersuut nr. 11, 17. april 2008-meersoq

Kalaallit Nunaanni aalisarneq pillugu inatsisit tamakkerlutik inatsisit.gl aqutigalugu pissarsiarineqarsinnaapput.

ILANNGUSSAQ 2. PINNGORTITALERIFF-IUP ILISIMATUUSSUTSIKKUT SIUNNER-SUINERA

Tassunga ilanngullugu siunnersuinnermut tunngavigineqartut naatsumik allaaserineqarneri. Siunnersuinnermut tunngavigineqartut pillugit sukumiinerusut pillugit uunga innersuussisoqarpoq: "Assessment of lumpfish (*Cyclopterus lumpus*) in West Greenland based on commercial data 2010-20XX".

LPUE-mik naatsorsuinissamut paasissutissanik immikkoortiterineq

LPUE-mik naatsorsuinissaq sioqqullugu paasissutissanik immikkoortiterinissaq pisariaqarpoq, taamaaliornermi paasissutissat pitsaassusaannik amerlassusiinilu tamakkiisumik nalilersuisoqarnissaa qulakkeerniarlugu. Tamatumani maleruagassat makku aalajangersarneqarput:

- Aalisartoq aalisarnermik ingerlatsinissamut sivikinnerpaamik ukiuni 3-ni aalisartooreersimassaaq.
- Aalisartoq tunisinerit nalaanni suannik ikinnerpaamik 500 kiilunik pisaqareersimassaaq. Taamaalilluni aalisartut piffissami annikitsuinnarnik pisaqarsimasut peersinneqassapput.
- Suaat 500 kiilut sinnerlugit tunisinerit tamarmik immikkoortiterineqassapput. Taamaalilluni nalinginnaasumik aalisartumiit aalisarnermi inernerit naapertuutilerlutik.
- Aalisartoq ataaseq ukiut akornanni imaluunniit ukiup ataatsip ingerlanerani aalisarfigisani nuunniarlugu toqqarpagu, taamaalillunilu NAFO-p oqartussaaffiini immikkoortuni ikinnerpaamik marlunni pisaqarluni, aalisartoq aalisartut marluu-suttut isigineqassaaq.

Misissueqqissaarneq

NAFO-p oqartussaaffiini tamani ataasiakkaani ukiuni ataasiakkaani aalisartut ataasiakkaat tunisineri tamarmiusut missingerne-qarsinnaapput. Ukiuni ataatsimi sumiiffimmuut ataatsimut aalisartunut ataasiakkaanut LPUE naatsorsorneqassaaq.

Aalisartut ataasiakkaat LPUE-at NAFO-p oqartussaaffigisaasa ilaanni aalajangersimasumi aalisartut pisisimasannut tamarmiusunut naleqqiunneqassaaq. Taamaalilluni pisaqarluarsimasut, taamaalillutillu kisitsisitigut paasissutissanik amerlanerpaanik tunniussisut, aamma LPUE-p inernerata nalilersornerani naleqqiunneqarnerpaajussapput.

Aalisartut ataasiakkaat naleqqiunneqarnerat LPUE-mit amerlisarneqassaaq, LPUE-t naleqqiunneqartut katinneqassapput taamaalilluni NAFO-p oqartussaaffiini immikkoortuinut ataasiakkaanut agguaqatigiissitsineq pissarsiarineqarluni. Taamaalilluni immikkut ukiukumut ataatsimut LPUE aamma NAFO-p oqartussaaffiini immikkoortumut tunngasut pissarsiarineqartarput. Mis-siliuineri taakkunani taakkununga ilaasut nalornissutit (Standard Error) ilanngullugit naatsorsorneqartarput.

Kitaata sineriaa tammakkerlugu ukiumoortumik LPUE tamarmiusoq missiliorniarlugu kingumut naleqqiussisoqartarpoq. Maan-nakkut NAFO-p oqartussaaffigisaani immikkoortut ataasiakkaat immikkoortumi pineqartumi pisanut tamarmiusunut naleqqiun-neqassapput. Taamaalilluni immikkoortut amerlanerpaanik pisaqarfusut inaarutaasumik immikkoortut ataatsit tamarmiusumik tulaassaannut paasissutissanik amerlanerpaanik tunniussisarpoq, tassa agguaqatigiissitsilluni naleqqiussineq.

NAFO-p oqartussaaffigisaanit ataatsimiit tunisinerit arlalitsigut NAFO-p oqartussaaffigisaani allami pisinneqartarput. Pisaqarfi-usoq (sumiiffiup ilisarnaataanik ilisimatitsissutigineqartoq) pisat naatsorsornerinut atorneqassaaq, suaat sumi pissarsiarineqarsi-manerik eqqortumik paasissutissiinissaq anguniarlugu. Ukiut siuliini, tunisinerinut arlalinnut sumiiffiup ilisarnaataa pillugu paa-sissutissat amigaataatillugit taarsiullugu tunitsiviup sumiinnera atorneqartarpoq.

Paasissutissat pissarsiarineqartut

Kitaani naleqqersuut LPUE aamma NAFO-p oqartussaaffiintut ataasiakkaanut, ilanngullugittaag nalornissutaasut.

Piffissaq najoqqutaasoq

Aqutsinissamut pilersaarummi matumani anguniakkap anguneqarnissaa siunertarlugu qulakkeerneqassaaq pisat imatut qaf-fasissuseqassasut piffissamit najoqqutarineqartumit (2010-2013) LPUE-p agguaqatigiissillugu LPUE annertuumik appasinnerul-ernatik.

Najoqqutatut LPUE = tunisineri ataatsimi suaat 157 kiilut.

Piffissaq najoqqutaasoq piffissami agguaqatigiissillugu uumasutigut najoqqutarineqartut aalisarnermut annertusiartortumut ikorfartuisinnaanera naatsorsuutigalugu toqqarneqarpoq, tamatuma ersersillugu piffissami sinneqartumik aalisartoqarsiman-ngitsoq. Taamaattuumik piffissaq mianersortumik najoqqutatut ilanngunneqarpoq.

Tunisinermi paasissutissat LPUE-mik naatsorsuinermit tunngaviusinnaasutut ilaatigut pitsaassuseqartariaqarput. Pinngortitaleriffik naliliivoq, 2010-miit paasissutissat naammaginartumik pitsaassuseqartut, taamaattumillu piffissap najoqqutarineqartup ukua siulleq tassaalluni 2010. 2013-ip kingorna 2017 tikillugu pisat appararput, paasissutissanut tunngavigineqartut pigineqartut tunngavigalugit Pinngortitaleriffimmit tamatumunnga avatangiisitigut pissutsit imaluunniit aalisarneq qanoq annertutigisumik pissutaasimanersoq nassuaatigineqarsinnaanani, taamaattumillu piffissap najoqqutaasup ukua kingulleq 2013-iulluni.

Piffissap sivikitsuunera tunisinermilu paasissutissat taasariaqartut pissutigalugit, aalisarnerup qanoq annertutigisumik aalisagaqassutsimut sunniuteqarsimanera nalileruminaappoq.

Aalisarnerup aamma LPUE-p akornanni ataqatigiinnerni nutaamik misissuisoqarluni najoqqutaq LPUE allanngortittariaqarluni najoqqutaq LPUE allanngortinneqarsinnaavoq. Taanna aamma naleqqersuutip naatsorsorneranut atorneqartoq aalisarnerni allanngortoqarpat allanngortinneqarsinnaavoq (takuum ilanngussaq 2-mi immikkoortoq "LPUE-mik naatsorsuinermit paasissutissat immikkoortinneri").

Najoqqutarineqartut

Najoqqutat B_{lim} aamma $B_{trigger}$ piffissaq najoqqutaasooq 2010-2013 tunuliaqutaralugu naatsorsorneqarpoq. Najoqqutat imatut misiliorneqarput:

$$B_{lim} = 0,5 * 157 = \text{tulaassinermi ataatsimi suaat } 79 \text{ kiilut}$$

$$B_{trigger} = 79 * \exp(1,645 * 0,25) = \text{tulaassinermi ataatsimi suaat } 119 \text{ kiilut}$$

Paasissutissani tunngavigineqartuni allanngortoqarpat naligitinneqartut allanngorsinnaapput.

Siunissami siunnersuinermit immikkoortut isiginiagassat

Sapinngisamik pitsaanerpaamik siunnersuinissaq siunertaralugu nipisannut paasissutissat tunngavigineqartut pitsaangoriartorneri aalisagaqassutsimillu annertunerisumik paasisaqalerneq naapertorlugu pitsaanerulersitsinissaq ingerlaavartumik sulissutigineqarpoq.

Piffissami aqutsinermit pilersaarusiortusumi immikkoortut isiginiarneqartussat tassaasinnaapput:

SPiCT-naatsorsueriaaseq

2020-mi nipisaat pillugit siunnersuisarnermi suleriaaseq Pinngortitaleriffimmit nalilersorneqarpoq, misissueqqissaaseq; SPiCT atornissaanut periarfissat misissorniartugit. Tassani inerniliisoqarpoq SPiCT'ip atornissaanut ikorfartuisinnaasunik sulit paasissutissat naammanngitsut ("Evaluation of an advice and assessment model (SPiCT) for lumpfish" GN, 2020). SPiCT-naatsorsueriaaseq, inernerit isumannaannerulerpata siunnersuinermit ilaatinneqalernissaa siunertaralugu ingerlaavartumik misiligarneqartassaaq. Tamatuma tungaanut maannakkut siunnersuinermit periutsimi inernernut ikorfartuisinnaasut inernerit atorneqassapput.

LPUE-mi allanngorarnertit

LPUE-mik piffissami tigusani pissarsiarineqarsinnaasuni ukioqarpoq LPUE-mik qaffasitsitsisoqaarpallaarluni. Aalisagaqassutsip allanngorarnertata pitsaanerisumik paasineqarnissaa anguniarlugu, allanngorarnernut taakkununga suut pissutaanersut sulissutigineqassapput, tassunga ilanngullugu ukui ataasiakkaani silap pissusaata sunniutai.

ILANNGUSSAQ 3. SANIATIGUT PISARI-SUUKKAT PILLUGIT SULINIUMMUT TUNNGASOQ PERIUSISSIAQ

Nipisanniarnermi saniatigut pisat pillugit nalunaaruteqartarnermut atatillugu saniatigut pisarit tamarmik nalunaarutigineqartarnermut tamakkiisumik paasineqanngilaq. Taamatut nalornineq illuatungilerniarlugu APN aamma KANUAANA suliniutinik ukuningga pilersitsissapput:

- Saniatigut pisanik nalunaaruteqartarneq pillugu qaammarsaalluni paasissutissiisarnarit ingerlanneqarneri
- Piffissap aalisarfiusut naanerata kingunitsianngua nipisanniarneq tunuliaqutaralugu nakkutilliinermi nalunaarusiap tamanut saqqummiunneqarnera
- Piffissap aalisarfiusup naanerata kingorna aalisarnermik ukiumoortumik naliliineq

Suliniutit taakku matuma ataani itisilerneqassapput.

Saniatigut pisanik nalunaaruteqartarneq pillugu qaammarsaalluni paasissutissiisarnarit ingerlanneqarneri

Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisisarnermik nalunaarutiginnittarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 7, 4. april 2016-imeersaq naapertorlugu aalisartaq pissusaavoq aalisakkanit tunisassianik tulaassinermi tulaassineq pillugu nalunaarummik immersuissalluni. Tulaassinermi nalunaarut uppersarsaat taanna ilaatigut timmissanik, imaani miluumasunik aalisakkanillu allanik qanoq annertutigisumik saniatigut aalisartup pisaqarsimanera pillugu paasissutissanik arlalinnik imaqarpoq. Pisiortortoq pisussaavoq paasissutissat taakku nalunaarsussallugit taakkulu KANUAANA'mut ingerlateqqillugit. Taamaattorli timmissanik imaanilu miluumasunik saniatigut pisaqarsimaguni aalisartaq pisiortortumut nalunaaruteqarnissani eqqaamasarneraa nalornissutigineqarpoq, kiisalu pisat taakku tunitsiviup nalunaarutigeqqittarnerai. Aammattaaq nalornissutigineqarluni taamatut pisussaaffeqarnertik illuatungeriit arajutsisimannginneraat.

Pisiortortut aalisartullu pisussaaffinnik taakkuningga naammassinnersut nakkutigissallugu KANUAANA'p suliassaraa, kisianni Kalaallit Nunaata kitaani tamarmik illoqarfinni/nunaqarfinni 19-ini tunitsivinni 23-t missaanni nipisannik aalisarnerup ingerlanerani ullut tamangaajasa tunisisoqartarmat nakkutilliineq ilaannakortumik tigusinertut tamatigut isikkoqartarpoq. Saniatigut pisat nalunaarutigineqartarneri qulakkeerniarlugu taamaattumik tunitsiviit aalisartullu saniatigut pisanik nammineq nalunaaruteqartarnissamut kajumissuseqarnissaat pisariaqarpoq.

Taakkuningga pisussaaffeqarnerannik aalisartut tunitsivillu arajutsinnginnissaat anguniarlugu nipisanniarnissaq sioqqullugu nalaanilu paasititsiniaarnermik KANUAANA aamma APN ingerlataqarusupput. Eqqarsaatigineqarpoq qaammarsaaneq radiokkut naatsumik ilanngussinermik imaqassasoq, tassani pineqarluni saniatigut pisat nalunaarutigineqartarnerisa pingaaruteqarnera, kiisalu tusagassiorfinnut attuumassuteqartunut allaaserisat marluk pingasuulluunniit. KANUAANA ingerlaqqilluni aalisarnerup aallartinneqarnissaata tungaanut tunitsivinnut tamanut allagaqassaaq, nalunaaruteqarnissamut atatillugu taakku pisussaaffiat erseqqissarneqarluni.

KANUAANA-p aamma APN-ip neriuutigaat saniatigut pisat sooq nalunaarutigineqarnissamut nalunaaruteqannginnerullu qanoq kinguneqarsinnaanerani aalisartut tunitsiviillu eqeersimaqqunerisigut illuatungeriit pitsaannerusumik nalunaaruteqarnissaannut kajumissuseqalissasut, taamaallillunilu tatiginarnerusumik nalunaaruteqartarneq anguneqarluni.

Piffissap aalisarfiusup naanerata kingunitsiannua nipisanniarneq tunuliaqutaralugu nakkutilliinermi nalunaarusiap tamanut saqqummiunneqarnera

KANUAANA-p nakkutilliinermik suliaqarneranik nalunaaruteqartarneq maannakkut ukiup ataatsip ingerlanerani ingerlaavartumik ingerlanneqanngilaq, kisianni KANUAANA-p ukiumoortumik nalunaarusiaaniilluni, taannalu ukiumut ataasiarluni saqqummersinneqartarpoq. Ingerlaqqilluni nalunaarusiami naatsorsuineq immikkut qaffasissumik itis-ilerneqarsimangilaq, nakkutilliinerullu qanoq atugaatiginera nalilissallugu soqutiginnittunut sapernarluni. Tamanna nakkutilliineq naammannersoq pillugu tatiginninnermik pilersitsivoq. Taamaalilluni nipisanniarnermi nakkutilliisut ima annertutigisumik najuunnersut aamma tatigineqanngilersinnaallutik, nipisanniarnermi saniatigut pisanik nalunaaruteqartarnermik paasinnissinnaanermut aaqqissugaasumillu amigaateqartarnerit iluarsisinnaanerinut atatillugu.

Nakkutilliinerup atugaaneramik eqqortumik soqutiginnittunik takussutissiinarluni KANUAANA 2021-mi nipisanniarnermi nakkutilliineq pillugu nalunaarusiamik sukumiinerusumik tamanut saqqummiussissaaq. Eqqarsaat tas-saavoq nalunaarusiaq paasissutissanik ukuninnga imaqassasoq; nipisanniarnermi nakkutilliisimanermut KANUAANA qanoq annertigisumik piginnaasaqarsimava, piginnaasaq qanoq iluaqutigineqarsimava kiisalu nakkutilliisut sunik takusaqarsimanerannik nassuiaateqarnermik.

KANUAANA-p naatsorsuutigaa nakkutilliineq pillugu sukumiinerusumik nalunaarusiamik tamanut saqqummiussineq aalisarnermik nakkutilliinermi ineriartorfiusut suunerinut tunngasut KANUAANA-mut iluaqutaassasut. Ingerlaqqilluni KANUAANA-p naatsorsuutigaa taamatut nalunaarusiamik saqqummiussineq saniatigut pisanik nalunaaruteqarnerit naammaginartueneri qulakkeerniarlugit, nipisanniarnermik naammattumik nakkutilliinera pillugu nalornineq illuatungilerneqarsinnaassasoq, imaluunniit sumi aalajangersimasunik ajornartorsiuteqarnerisooq erseqqissarneqarsinnaalluni, taamaalilluni 2022-mi siunnerfeqartumik suliniuteqartoqarsinnaalluni.

Nakkutilliinermi nalunaarusiaq naammagineqarpat isumaliutigineqarsinnaavoq tamanna ukiukkaartumik suliarineqartalissanersooq.

Piffissap aalisarfiusup naanerata kingorna aalisarnermik ukiumoortumik naliliineq

Piffissap aalisarfiusup naanerata kingorna APN-ip KANUAANA kiisalu inuussutissarsiortut allallu soqutigisaqartut nalilersuilluni ataatsimiinnissamut aggersassavai. Nalilersuilluni ataatsimiinnermi piffissaq aalisarfiusooq qaangiuttoq oqallisigineqassaaq. Ataatsimiinnermi tassani APN-ip aamma KANUAANA-p saniatigut pisanik nalunaarusiaq oqaluuserisassanut ilanngutissavaat.

APN-ip aamma KANUAANA-p naatsorsuutigaat, ukiumi aalisarfiusup naanerani saniatigut pisat pillugit nalunaarusiamik eqqartuinermi erseqqissarneqassasoq aalisarnermik aqutsineq siumut sammisumik nalinginnaasumik qanoq pitsaanerulersinneqarsinnaanersooq kiisalu saniatigut pisat pillugit nalunaarusiornermut iluaqutaasumik suliniuteqassanersooq.

KANUAANA ukiut tamaasa aalisarnernut assigiinngitsunut nakkutilliinissamut pilersaarusiortarpoq, tamatumu-unakkullu nalilersuineq aamma nakkutilliinermi suliniutit pilersaarusiornerinut isumassarsiortoqarsinnaavoq.

ILANNGUSSAQ 4. AGGUAASSINERMI NAJOQQUTAQ

Nipisanniarnermut pisassiissutit ukiuni kingullerni pingasuni pisat aallaavigalugit aqutsiveqarfinnut ataasiakkaanut agguanneqartarput.

Naalackersuisut TAC-mik aalajangersaasarput aamma NAFO-qarfimmut 1-imut NAFO-qarfiillu ataaniittunut TAC tamarmiusoq agguaatarlugu agguuaassinermi najoqqutassat uku malillugit:

- TAC-p 20 %-ia NAFO-p oqartussaaffiisa ilaanni assigiimmik agguarneqassaaq.
- TAC-p 80 %-ia ukiut siuliini pingasuni aalisarnek naapertorlugu agguarneqassaaq.
  - Agguuaassinermi ukiut siuliini pingasuni tulaassinermi paasissutissat agguaqatigiissineri KANUAANA'mut nalunaarutigineqarsimasut aallaavi

20 % agguuaassassat

TAC-ip tamarmiusup 20 %-ia NAFO-qarfiit arfineq marluk akornanni assigiimmik agguarneqassaaq. NAFO-qarfiit tamarmik, "X", TAC-imi annertussutsimik assigiimmik tunineqassapput, " M_{20} ", tassa TAC-ip 20 %-ianut naapertuut-toq.

$$\text{Tamanut agguuaassineq annertoqatigiittoq } X = M_{20(X)} = (0,20 \cdot \text{TAC}) / 7$$

80 % agguuaassassat

Agguaneq ukiuni kingullerni pingasuni pisat pingaartinnerinik tunngaveqarpoq (t).

TAC-ip tamarmiusup 80 %-ii, tassaasut " M_{80} ", ukiuni kingullerni pisat pingaartinneri tunngavigalugit agguarneqarput, tassaasut " t ", tassani t tassaalluni ukioq pisassiissutitut naatsorsuiffiusoq.

Ukiuni kingullerni pingasuni pisat imatut pingaartinneqarput t : 20 %, t_2 : 30 % aamma t_1 : 50 %, tassani t_1 tassaalluni ukiumi kingullerni pisat tamarmiusut, 50 %-imik pingaartinneqartut, t_2 tassaalluni ukiup siuliani pisat tamarmiusut 30 %-imik pingaartinneqartut, t_3 tassaalluni ukiup pingasut matuma siorna pisat tamarmiusut, 20 %-imik pingaartinneqartut.

Ukiuni kingullerni pingasuni pisat tassaapput f_1 , ukiumi kingullerni NAFO-qarfimmi X pisat, f_2 tassaallutik NAFO-qarfimmi X ukiup siuliani pisat, aamma f_3 tassaallutik NAFO-qarfimmi ukiut pingasut matuma siorna pisat X .

$$\text{Annertussutsit agguarneqartussat } X = M_{80} = (0,80 \cdot \text{TAC})$$

$$\text{Pisat pingaartinneqartut} = Vf = 0,2 \cdot f_3 + 0,3 \cdot f_2 + 0,5 \cdot f_1$$

$$\text{Pisat pingaartinneqartut (\%)} = Vf / M_{80}$$

$$\text{Pisat pingaartinneqartut} = Va = (0,2 \cdot t_3 + 0,3 \cdot t_2 + 0,5 \cdot t_1)$$

$$\text{Annertussutsit pingaartinneqartut agguagassat } X = M_{80(X)} = 0,80 \cdot \text{TAC} \cdot (Vf / Va)$$

NAFO-qarfimmi ataatsimi pisassiissutit agguagassat tamarmiusut

NAFO-qarfimmi aalajangersimasumi inaarutaasumik pisassiissutit, X , tassaapput agguagassanit 20 % sumiiffimmi pisassiissutit katinneri, $M_{20(X)}$ kiisalu 80 %-imik agguagassat sumiiffimmi agguagassat, $M_{80(X)}$. NAFO-qarfimmi inaarutaasumik pisassiissutit $X = M_{(X)} = M_{80(X)} + M_{20(X)}$